

6 juli 2025

JEZUS DIENEN DOOR DE ANDER TE DIENEN

Mattheus 25, vers 31 t/m 46

Het zal in deze preek gaan over het allergrootste moment wat er ooit op deze wereld zal plaatsvinden: het laatste oordeel, het oordeel van God over deze wereld en alles wat er op deze wereld gebeurt. Een moment (om met alles wat er op dit moment gebeurt) geweldig naar uit te zien – dat zal ik straks uitleggen - maar ook een moment dat zo definitief is en zo groot, zo alles bepalend... *Ontzagwekkend* in alle opzichten.

Jezus vertelt erover, vlak voor zijn sterven. En dat Hij daar juist op dat moment over verteld, heeft een betekenis. Maar dat voor later. Eerst: wat vertelt Hij precies?

Nu, Jezus heeft het ook over de verenigde naties, zoals wij op dit moment heel vaak. Straks, zo vertelt Jezus, zullen alle naties verenigd worden. Ze zullen allemaal - geen volk of land uitgezonderd - voor Zijn troon komen te staan. En dan zal het oordeel plaatsvinden. De waarheid zal boven tafel komen. De dingen zullen rechtgezet worden. Het kwaad zal uitgebannen worden.

Er zal scheiding komen. 'De Zoon des mensen' (Jezus Zelf) zal hen van elkaar scheiden, zoals een herder de schapen en de geiten uit elkaar haalt. Dat was een heel bekend beeld in die tijd: schapen en geiten graasden overdag namelijk samen, maar 's avonds werden zij uit elkaar gehaald: de geiten met hun dunne vacht moesten tijdens de koude nachten in een warmer verblijf ondergebracht worden dan de schapen met hun dikke vacht.

Een heel bekend beeld uit die tijd en tegelijkertijd heel treffend beeld, want: schapen en geiten lijken op elkaar, in die tijd nog meer dan nu. Vanaf een afstandje zag je weinig verschil. Nu zo is het ook in deze wereld toch? Alles loopt door elkaar en alles loopt door elkaar heen te blaten en wie moet je nu geloven? Wat is nu juist? Wat is nu geitengemekker en wat schapengeblaas? Hoe moet je nu naar al die ingewikkelde kwesties kijken? Populistische sprekers zijn populair, want zij lijken nog op eenvoudige manier onderscheid te kunnen maken. Maar ondertussen: er loopt zoveel door elkaar: in deze wereld, maar vaak ook gewoon in je eigen leven toch? Maar ooit..., eens – heel snel of nog lang niet, ik weet het niet – zal de Heere orde op zaken stellen. Zoals bij de schepping licht van donker werd gescheiden, dag en nacht, water en het droge, zo zal God uiteindelijk weer scheiding aanbrengen. Onder *alle* volken.

Mattheus laat een heel mooie lijn door zijn evangelie zien, want steeds zie je dat 'alle volken' oplichten. Helemaal aan het begin van zijn evangelie vertelt Mattheus over de geboorte van Jezus en als enige van

de evangelienschrijvers verhaalt hij daarbij over 'de wijzen uit het oosten'. Nu die onbekende wijzen uit het oosten zijn de eerste vertegenwoordigers van al die volken. En helemaal aan het einde van het Evangelie van Mattheus – als Jezus is opgestaan en Hij Zijn leerlingen ontmoet in Galilea – horen wij Jezus Zijn discipelen de opdracht geven: ga dan heen, maak *al de volken* tot Mijn discipelen, doop hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest... en leer hen alles te onderhouden wat Ik jullie geboden heb. De discipelen moesten heengaan en al die volken nu gaan bereiken, want – zo had Jezus volgens Mattheus 24 gezegd – eerst zal aan alle volken het Evangelie verkondigd worden en dan zal het einde komen.

Nu, als al die volken zullen zijn bereikt, zullen ze dus voor Jezus' troon moeten verschijnen, zo horen wij hier nu in het Bijbelgedeelte van vanmorgen. Al die bereikte volken zullen voor Jezus troon verschijnen en Jezus zal hen scheiden, zoals men schapen en geiten van elkaar scheidt. Wat is het punt van scheiding? Nu: hebben zij degenen die honger lijden te eten gegeven? Hebben zij degenen die van dorst dreigen om te komen te drinken gegeven? Hebben zij vreemdelingen gastvrij onthaald? De mensen met niets om het lijf gekleed? De zieken bezocht? En mensen in de gevangenis opgezocht? In het Mattheusevangelie horen wij Jezus vaak spreken over het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, nu: hebben de volken *gerechtigheid* in praktijk gebracht, of niet?

Geef eens een voorspelling: hoe zal dat laatste oordeel aflopen, denkt u?

Ik word er bang van als ik eraan denk... Omdat Jezus zo streng is? Nou, dat valt best wel mee, als je het mij vraagt. Ik vind die oordeelscriteria niet onredelijk: een beker water voor een dorstige, een kleed voor een ongeklede... is dat teveel gevraagd? Maar bij deze woorden – heeft u dat ook niet? – krijg ik allemaal beelden op mijn netvlies van

wat er nu op dit moment in deze wereld gebeurt. En ik moet denken aan de discussies in de Tweede Kamer over ons vreemdelingenbeleid. Er komen zoveel associaties bij me op en zonder politiek te gaan spreken of te gaan oordelen over iets – want ik weet het ook allemaal niet: ik ben bang dat er straks heel wat rechtgezet moet worden door de Heere.

Maar nu even terug naar wat ik aan het begin zei: Jezus vertelde deze indringende woorden over dit uiteindelijke oordeel over alle volken *vlak voor Zijn sterven*. In het volgende hoofdstuk – Mattheus 26 – begint namelijk gelijk de Paasgeschiedenis. En dat is niet voor niets. Jezus vertelde over hongerige mensen die wel of niet te eten werden gegeven, dorstige mensen te drinken, naakte mensen kleding, zwakke/zieke mensen een bezoekje, gevangenen ook... Nu met Pasen zal Hijzelf gevangen genomen worden. In alle eenzaamheid opgesloten, want alle leerlingen renden weg. Jezus zal straks Zelf gevangen genomen worden. En Jezus zal straks Zelf van Zijn kleren beroofd ontdaan, voordat Hij wordt gekruisigd. En Jezus zal straks Zelf uitroepen dat

Hij zo enorme dorst heeft. Hij zal Zelf die weg van uiterste zwakheid gaan.

En straks – na Pasen, als Zijn discipelen erop uit zullen trekken om over Jezus te gaan vertellen – straks zullen Zijn leerlingen ook zo'n weg moeten gaan. Christenen zullen worden gevangen gezet, zo vertelt het boek Handelingen al. Christenen zullen worden vervolgd en als vreemdelingen worden weggezet. De christenen in de eerste eeuwen zullen soms honger lijden. En... het gebeurt nu nog steeds. Tijdens de Nacht van het Gebed hebben onze jongeren samen met een heel aantal anderen van onze gemeente en andere gemeenten gebeden voor christenen in deze tijd die volledig worden buitengesloten..., die in de gevangenis worden gezet..., die niet mee mogen eten met hun eigen familie omdat zij voor hen niet meer bestaan nu ze christen zijn..., die zo eenzaam zijn in hun ziekte en lijden.

Maar straks, zo vertelt Jezus nu dus, zal dit worden rechtgezet. Straks zal er een moment komen dat alle volken hierop zullen worden aangesproken en hiervoor verantwoording zullen moeten afleggen. 'Ik sta voor mijn geloofsbroeders en zusters in!', zo zegt Jezus hier. Want – zo luidt het oordeel van de hemelse Rechter (vers 40): 'voor zover jullie dit een van mijn geringste broeders hebben gedaan, hebben jullie dit aan Mij gedaan!' Jezus staat voor die geringste broeders en zusters, die kwetsbare gelovigen die Hem willen volgen en dienen, in.

Ik denk daarom dat deze gelijkenis allereerst een bemoediging is geweest voor Jezus' volgelingen. Nu Jezus nog bij hen was, zouden ze dat mogelijk niet helemaal hebben begrepen. Maar toen Jezus vlak daarna die weg ging van lijden en sterven ging.... en toen zij later na Jezus' opstanding zelf op pad gingen en ook zoveel weerstand en drama moesten ondervinden..., toen zouden zij zich deze woorden wel met een heel ander gevoel hebben herinnerd: Jezus is eerst die weg gegaan van een vreemdeling, van een gevangene, van iemand die omkomt in zijn dorst. En nu zij als Zijn leerlingen dit ook moeten meemaken, herinneren zij wat Hij heeft gezegd: iedereen die jullie gastvrij zal ontvangen en zal helpen en zegenen, die zal ik belonen. Maar iedereen die jullie niet zal willen horen en jullie zal laten stikken in jullie ellende..., zij zullen hiervoor moeten boeten.

Wat een bemoediging voor vervolgte christenen! Wat een bemoediging voor die kwetsbare kerk op zoveel plekken. Jezus staat voor hen in. 'Kom je aan hen, zo zegt Hij tegen alle machten en mensen in de wereld, dan kom je aan Mij!' Jezus identificeert Zich met hen. Hij is Zelf die Gevangene, die Dorstige, die Zwakkeling. Zoals Hij Zich met Pasen helemaal één met ons mensen heeft gemaakt, tot in het diepst van onze schuld en onmacht..., zo zal Hij straks bij het oordeel ook Zich helemaal een maken met degenen die in Zijn Naam hebben geleden en waar anderen van hebben weggekeken of hen hebben misbruikt. Jezus zal de volken voorhouden: 'Ik was een vreemdeling en jullie hebben mij niet gastvrij onthaald. Ik was naakt en jullie hebben Mij niet gekleed. Want voor zover jullie dit voor een van Mijn minste broeders niet hebben gedaan, hebben jullie dit niet voor Mij gedaan.' *Jezus staat voor Zijn kinderen in, helemaal.* Dat is het Evangelie.

Maar als dat het Evangelie is..., dan hoor ik daar ook een opdracht in... Als Jezus Zich zo één maakt met Zijn

volgelingen die eenzaam zijn, die honger lijden, die als vreemdeling worden gezien... en als wij worden opgeroepen om Hem te volgen... dan betekent dit volgens mij dat ook wij ons met hen moeten één maken die eenzaam zijn, die honger lijden, die zich zo vreemdeling voelen en die opgesloten zitten. Als Jezus ons leven is – in de afgelopen weken hebben wij het er over gehad vanuit de Filippenzenbrief: het leven is Mij Christus... wees blij in de Heere..., ik kan alle dingen aan door Hem Die mij kracht geeft – als Jezus zo helemaal ons leven is..., dan kan het niet anders of wij willen ook zo instaan voor die gevangenen, voor die vreemdelingen, voor die lijdende mensen, toch?

Het gaat hier – nog even een keer aanstippen - allereerst om de geringe broeders en zusters, de vervolgte christenen die als vreemdeling worden beschouwd en die worden opgesloten en dergelijke, waar Jezus voor in zal staan. Daar moeten wij dus eerst voor zorgen. Paulus schrijft dat ook in een van zijn brieven bijvoorbeeld (Galaten 6, vers 10): 'laten wij dus, terwijl wij gelegenheid hebben, goed doen aan allen, vooral aan de huisgenoten van het geloof'. Dus: we moeten dicht bij huis beginnen. Je moet eerst om je eigen geestelijke familie denken, je moet niet je broertjes en zusjes in het geloof voorbij lopen. Maar daarna moeten wij de kring ook maar wijder trekken, denkt u ook niet? Vooral als je zoveel mogelijkheden en middelen hebt, als wij, dan kan je best wat breder kijken... Trouwens: Jezus was ook opvallend veel te vinden bij mensen die niet tot Zijn natuurlijke kringetje van contact behoorden: Samaritanen, een Romeinse legerleider, een Syro-Fenische vrouw enzovoort. Jezus had ook hen op het oog. Dus ik denk dat ook wij wat met deze tekst moeten over het voeden van hongerige mensen, het gastvrij onthalen van vreemdelingen, het opzoeken van zieken en gevangenen, in bredere zin dan 'alleen voor onze eigen kerkmensen'.

Nu, stel je voor: wat zou er met u gebeuren als je bij een persoon die ziek is, deze tekst van vanmorgen in herinnering zou roepen: 'voor zover je dit een van de minsten hebt gedaan, heb je dit voor Mij gedaan.' Wat zou er met je gebeuren als je deze tekst in je binnenste opzegt, als je naast dat meisje uit je klas staat, dat uit de groep ligt en waar men met elkaar grapjes over maakt: 'voor zover je dit een van de minsten hebt gedaan, heb je dit Mij gedaan.' Wat zou er met jezelf gebeuren als je over vluchtelingen discussieert en je de woorden van Jezus 'Ik was een vreemdeling en jullie hebben Mij niet gastvrij onthaald' memoreert? Of als je over mensen in de gevangenis hoort. Weet u wat er dan kan gebeuren? Er kan dan zomaar een wonder gebeuren. Het kan dan zomaar gebeuren dat gevangenen tot geloof komen en dat Jezus dus echt daar in die gevangenis zit, ja, aanwezig is. We zullen daar straks een voorbeeld van horen (= levensverhaal van een ex-gedetineerde).

Als de volken – als al die verenigde naties – straks worden beoordeeld op het doen van gerechtigheid aan de minste van Jezus' broeders..., als zij ervoor zullen worden beloond of worden gestraft naarmate zij Jezus' volgelingen hebben gezegd..., hoezeer hebben wij als gelovigen uit deze volken dan niet de opdracht om mensen om ons heen te zegenen, zorg te bieden en gastvrijheid? Moeder Theresa was hier vast van overtuigd. Zij richtte in 1946 een orde op binnen de Katholieke Kerk en deze geloofsgroepering had als

missie: de verkommerden, de ongewensten, de onbeminden, de alcoholisten, de creperenden, de verlatenen en de eenzamen, de verworpenen en de onaanraakbaren, de melaatsen – al wie een last zijn voor de samenleving – die alle hoop en alle geloof in het leven verloren hebben, die niet meer kunnen glimlachen – die de gevoeligheid voor een warme, liefdevolle vriendenhand kwijt zijn – zij kijken naar ons uit voor troost en bemoediging. Als we hen de rug toedraaien, draaien wij Christus de rug toe. In het uur van onze dood zullen wij erop beoordeeld worden of we Christus in hun herkend hebben. Er zijn maar twee mogelijkheden: kom! Of: ga! Dus: of je mag tot God komen en Hem voor eeuwig genieten. Of je hebt straks te gaan.

‘Voor zover je dit voor een ander hebt gedaan, heb je het voor Mij gedaan’. Christus maakte zich één met de ander. Je identificeren met de ander, dat kan ook mis gaan. De valkuil is dat je gaat denken dat je weet wat een ander denkt of voelt. Maar vaak is dat helemaal niet het geval. Of je gaat al het lijden van de ander zo voelen, dat je er zelf ook aan onderdoor gaat. Maar dat is ook niet handig. Nee, Jezus identificeerde Zich met de ander – laat dat maar aan Hem over - en aan ons is dan de taak om de ander te dienen, alsof je Christus Zelf dient. De ander dienen, alsof je Christus Zelf dient. Dat is toch iets prachtigs, of niet? Niet de ander helpen en dienen, omdat hij zielig is, omdat zij zo hulpbehoevend is..., nee, dan sta je boven een ander. Nee, de ander dienen *alsof je Christus dient...*, dat zorgt ervoor dat jezelf door de knieën gaat en knielt..., nederig..., voorzichtig..., verwachtend.

Nu nog twee uitsmijters:

Het eerste wat mij opvalt, is dat het in dat allesbeslissende oordeel van Christus eigenlijk om heel gewone dingen gaat. God vraagt niet dat je heel de wereld redt. God vraagt ook niet het buitengewone van ons. Nee, een beker water voor een dorstige. Een kleed voor iemand die weinig om het lijf heeft. Christen zijn is geen hogere wiskunde. Het is doen wat je moet doen. Een bezoekje aan iemand die gevangen zit in zichzelf of in de gevangenis. Niet: iemand eruit willen redden. Nee: het samen even uithouden in de eenzaamheid, verder niet. Het gaat dus om heel gewone dingen. En het andere wat ik nog even wil benoemen: blijkbaar was het voor degenen die deze dingen deden ook heel gewoon. Ze hadden niet eens door dat zij de Heere Jezus hiermee aan het dienen waren. ‘Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven? Of dorstig en te drinken gegeven? Wanneer hebben wij U als een vreemdeling gezien en gastvrij onthaald? ... Hoe zou je hun verbazing kunnen verklaren? Ik denk: het hoorde misschien gewoon bij hun leven en hun manier van leven.

Maar... de anderen die naar het eeuwige vuur werden gestuurd waren ook verbaasd. Dat vind ik heel ingrijpend. Ze hadden het blijkbaar niet verwacht. ‘Heere, wanneer hebben wij U als een vreemdeling gezien en waren wij niet gastvrij? Wanneer hebben wij U hongerig gezien en hebben wij U niet te eten gegeven?’ Het antwoord van de Koning is vlijmscherp: voor zover jullie dit voor een van deze geringsten niet hebben gedaan, hebben jullie het ook niet voor Mij gedaan. Met andere woorden: Ik heb om hulp geroepen, maar je hebt Mij blijkbaar niet gehoord! Ik heb geleden., maar je hebt het blijkbaar niet gezien. Ze hadden Jezus helemaal niet

horen roepen! Ze hadden Hem niet zien lijden in die ander... Waren zij zo in zichzelf gekeerd geraakt, zo met hun eigen toko bezig? Hadden zij een te dikke huid gekregen, waar de pijn van een ander niet meer kon doordringen? Of begrepen zij niet dat zij Jezus moesten vinden te midden van die vreemdelingen, vluchtelingen, arme mensen en gebroken mensen?

‘Hoorde ik maar wat meer van God’, zo hoor ik soms iemand verzuchten... Nu, Jezus is steeds naar ons aan het roepen... Hoor je Hem niet? ... Ik hoor Zijn stem... in die stem, die noodkreet van die broeder, die zuster, daar in het azc, of in het verpleeghuis, of vanuit de gevangenis, of achter die voordeur vandaan.

Ik hoop dat ik de oproep en de ernst in deze preek duidelijk heb kunnen maken. Maar het gaat niet om onze goede daden, daar wil ik toch even mee afsluiten. Christen zijn is niet: heel veel goede dingen doen en straks hopen te slagen voor het eindexamen van deze wereld. Christen zijn, dat is: zo vol van Jezus zijn die voor ons heeft ingestaan, zo vol zijn van Hem Die voor ons een vreemdeling is geworden en een gevangene en een dorstige en een zwakkeling... tot in de dood... zo vol van Hem zijn dat je gewoon niet anders kan dan die liefde delen en Zijn gerechtigheid in praktijk brengen.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06-40 63 29 38 // dekruijf@live.nl